

Asia: VN/7791/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tilastokeskuksesta annetun lain ja tilastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko Tilastokeskukselle hallituksen esityksessä kirjattu uusi tehtävä selkeästi kuvattu?

Tutkijapalvelujen, jota uudistus lähinnä koskee, tehtävät on selkeästi kuvattu.

2. Miten arvioitte valtioneuvoston etusijaa käyttöluupahakemusten käsittelyssä suhteessa alaiseen hallinnon viranomaisiin?

Mikäli etusija rajataan selkeästi esimerkiksi budjetin valmistelussa tarvittaviin kiireellisiin laskelmiin, ei aiheuta erityisiä ongelmia. Lain perustelujen mukaan etusijalle ei ole tarkoitus asettaa kaikkia ministeriöiden hankkeita.

3. Ovatko hallituksen esityksen ehdotusten tietosuoja koskevat pykälät riittävän täsmällisiä?

.Tilastolain 13§ mukaan salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa tilastolliseen tutkimukseen mutta tämä ei koske tietoja, jonka perusteella tilastoyksikkö voidaan tunnistaa suoraan (esim. nimi tai henkilötunnus). Tilastoyksiköllä tarkoitetaan laissa kuitenkin henkilöiden ja yritysten lisäksi "muita talouden toimijoita joihin tiedot viittaavat".

Tässä kohdassa pitäisi täsmentää että tietosuojalla tavoitellaan yksityisyyden ja liikesalaisuuden suojaa eikä em. perusteella pidä kieltäytyä luovuttamasta julkisten organisaatioiden kuten koulujen tai terveydenhuollon yksiköiden suoria tunnistetietoja.

4. Onko aineiston tietosuojaoikeudellinen käsittelyperuste riittävästi kuvattu?

Laissa pitäisi täsmentää että tietosuojalla tavoitellaan yksityisyyden ja liikesalaisuuden suojaa eikä tietosuojaan liittyvillä perusteilla pidä kieltäytyä luovuttamasta julkisten organisaatioiden kuten koulujen tai terveydenhuollon yksiköiden suoria tunnistetietoja esimerkiksi tutkimusten ja selvitysten käyttöön.

5. Onko aineiston säilytystä koskeva tekstiosuus riittävän täsmällinen?

Ei huomautettavaa

6. Onko tietojen käyttötarkoitus rajattu riittävän selkeästi?

Ei huomautettavaa

7. Ovatko raaka-aineiston ja valmisaineiston käyttörajaukset riittävän selkeitä?

Ei huomautettavaa

8. Mahdollistaako hallituksen esitys tutkijalle luovutettavien tietojen antamisen suoraan Tilastokeskuksen tutkijapalvelulle, kun tutkijan on tarkoitus käsitellä tietoja tutkijapalvelun etäkäyttöympäristössä?

Ei kommentoitavaa. Oletettavasti tämä oli ainakin esityksen tavoite

9. Edistääkö hallituksen esitys tutkimuksessa hyödyllisen tiedon saamista tutkijoiden käytettäväksi?

Esitys, jonka mukaan tutkimustarkoitukseen voidaan luovuttaa myös tietoja, joita ei ole kerätty tilastointitarkoitukseen ja / tai joista ei ole vielä julkaistu eikä ehkä koskaan julkaistakaan tilastoa on selkeä parannus nykytilanteeseen ja edistää hallinnollisista rekistereistä peräisin olevan tiedon käyttöä tieteellisessä tutkimuksessa. Erityisesti muutos mahdollistaa nykyistä ajantasaisempien tietojen käytön tutkimuksessa, mikä voi edesauttaa tutkimustiedon käyttöä politiikan valmistelussa ja poliittisten päätösten vaikutusten arvioinnissa.

Roope Uusitalo
Helsingin yliopisto